

Umicore Hoboken: evaluatierapport 2018

Opgesteld door de werkgroep Hoboken op 16/01/2019

1. Situering

In 2015 werd in de gemeente Hoboken, de Europese grenswaarde voor lood in de lucht overschreden. Deze overschrijding werd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) waargenomen in een meetpost in de Curiestraat ter hoogte van de NV Umicore. Artikel 23 van de Europese luchtkwaliteitsrichtlijn 2008/50/EG verplicht lidstaten bij een overschrijding een saneringsplan op te stellen.

Het saneringsplan luchtkwaliteit voor de luchtkwaliteitszone BEF07S 'Hoboken' werd in december 2017 overgemaakt aan de Europese commissie en kan geraadpleegd worden op de website <https://www.lne.be/luchtverontreiniging-lokale-plannen>

In dit plan is bepaald dat de "werkgroep Hoboken" jaarlijks een evaluatierapport zal opstellen over de bijzonder voorwaarden 26, 27, 28 en 29 van de milieuvergunning die in 2014 werd verleend (Besluit van 17/04/2014 (MLAV1/2013-0520)). Verder stelt het plan dat, indien nodig, in dit evaluatierapport aanbevelingen zullen worden geformuleerd voor de bijsturing van de vergunning, die dan overgemaakt zullen worden aan de vergunningverlenende en toezichhoudende overheid.

2. Evaluatie

De bijzondere voorwaarden 26, 27 en 28 betreffen respectievelijk de opmaak van een studie voor het in kaart brengen van significante arseenemissies, een studie naar de ventilatieverliezen van de loodraffinaderij én een studie naar het effect van schouwverhogingen. Deze studies werden conform de voorwaarden tijdig uitgevoerd en in 2016 gunstig geëvalueerd in een gezamenlijke evaluatie door de betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid. In uitvoering van bijzonder voorwaarden 29 is het studiewerk naar emissiebronnen en mogelijke reductiemaatregelen verder gezet (zie onder).

De bijzondere voorwaarde 29 bepaalt dat de exploitant jaarlijks een nota moet bezorgen aan de vergunningverlenende overheid waarin volgende elementen aan bod komen:

- Een overzicht van de maatregelen die concreet zijn uitgevoerd om de emissies en immissies te beperken. En voor zover kwantificeerbaar de reductie die zij teweegbrengen.
- Een evaluatie door een erkend deskundige van volgende doelstellingen:
  - de totale emissiejaarvracht (zoals bepaald in het MER) en de immissiebijdragen voor stof, lood, cadmium en arseen niet hoger zijn dan het gemiddelde van de jaren 2010, 2011 en 2012;
  - de immissiebijdragen voor arseen op PM10-stof en voor looddepositie dalen, met het behalen van de van toepassing zijnde immissiestreefwaarden als doelstelling;
- Voor zover nodig, een plan van maatregelen dat ervoor moeten zorgen dat de doelstellingen wel gehaald worden;

De bijzondere voorwaarde bepaalt dat deze nota ter evaluatie aan GOP, AZ&G, VMM en EKG en ter informatie aan de afdeling Handhaving van OMG moet voorgelegd worden.

Op 28 augustus 2017 werd de nota aan de vergunningverlenende overheid bezorgd dewelke hierbij advies inwon van de afdelingen GOP en EKG van het departement OMG, de VMM en Z&G.

De adviezen kunnen als volgt samengevat worden:

Alhoewel er vooruitgang geboekt wordt, worden verschillende doelstellingen nog niet bereikt in 2017. In onderstaande tabel wordt aangegeven of de doelstelling is gehaald (V) of in uitvoering van de bijzondere voorwaarde nog bijkomende reductie noodzakelijk is (X).

Doelstellingen bijzonder voorwaarde 29	Polluent	Beoordeling
De totale emissievracht is kleiner dan de referentiesituatie*	Stof	V
	Lood	V
	Cadmium	X
	Arseen	V
De immissiebijdragen zijn kleiner dan de referentiesituatie*	Stof	**
	Lood	X
	Cadmium	X
	Arseen	V
De immissiebijdrage op PM10-stof daalt	Arseen	X
De immissiebijdrage op PM10-stof ligt lager dan Europese streefwaarde	Arseen	X
De depositie daalt	Lood	X
De depositie ligt lager dan de VLAREM-richtwaarde	Lood	X

(* de referentiesituatie is de periode 2010-2012;

**de immissiebijdrage van fijn stof kan door de grote bijdrage van andere bronnen dan die van Umicore niet bepaald worden)

In uitvoering van de bijzondere voorwaarden zijn dus bijkomende maatregelen noodzakelijk om de uitstoot van de metalen lood, arseen en cadmium naar de lucht in te perken.

In het advies van het Agentschap Zorg en Gezondheid wordt verder toegespitst op de gezondheidsimpact. De gezondheidkundige advieswaarde voor lood ligt beduidend lager dan de Europese norm en wordt nog niet gehaald. Voor arseen en cadmium is het extra individueel kankerrisico in de woonzones op de drie meetposten niet verwaarloosbaar. Wat betreft de lood-in-bloedwaarden, liggen de waarden bij de kleuters in Moretusburg nog boven de streefwaarde van 5 µg/dl. Het agentschap vraagt daarom een blijvend streven naar een daling van de emissies en immissies van lood, arseen en cadmium.

In de evaluatienota van Umicore zijn "nieuwe" maatregelen (maatregelen die in 2018 ingepland werden) opgenomen die ervoor moeten zorgen dat de emissie, immissie en depositie van lood, cadmium en arseen verder dalen, wat invulling geeft aan de verplichting van bijzondere voorwaarde 29.

Ter voorbereiding van de evaluatie van het de evaluatienota van Umicore vond op 18 september 2018 een vergadering plaats van de werkgroep Hoboken, waarbij de voortgang van alle acties die voorzien zijn in het saneringsplan meer in detail werden besproken (zie overzichtstabel op volgende website <https://www.lne.be/luchtverontreiniging-lokale-plannen>).

Deze acties kunnen opgedeeld worden in drie onderdelen

- Maatregelen vanuit de Vlaamse Overheid – Pijler omgeving – Handhaving en vergunning (acties 1 -6)
- Maatregelen vanuit de Vlaamse overheid – Pijler Milieu en gezondheid (acties 7 – 10)
- Maatregelen door Umicore (acties 11 – 50)

Hieruit bleek dat alle acties van de Vlaamse overheid (acties 1-10) volgens planning verlopen. Ook de geplande maatregelen van Umicore verlopen, op drie na, op schema. Voor deze de drie maatregelen zijn er goede redenen waarom deze niet uitgevoerd zijn of vertraging oplopen:

- Actie 11: de testperiode van het prototype liep langer dan verwacht; de actie is vertraagd maar in uitvoering;
- Actie 16: er werd voorrang gegeven aan een andere maatregel die meer effect heeft; de maatregel zal op een later tijdstip genomen worden;
- Actie 26: de CFD modellering van de hoogoven bleek te complex en dus niet uitvoerbaar; de werkgroep vraagt hier om op zoek te gaan naar andere metingen die deze lacune kunnen opvangen;

3. Conclusie:

De Bijzondere voorwaarden 26, 27 en 28 betreffen de opmaak van studies die conform de voorwaarden tijdig uitgevoerd werden en in 2016 gunstig geëvalueerd werden in een gezamenlijke evaluatie door de betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid.

De bijzondere voorwaarde 29 stelt dat Umicore Hoboken verder werk moet maken van een daling van de emissies, immissies en deposities t.o.v. de periode 2010 – 2012 en richting streefwaarden. Aangezien uit de evaluatie van de rapportering van Umicore blijkt dat er op dit vlak vooruitgang wordt geboekt (zowel in uitvoering van maatregelen als in emissiereductie) en tevens bijkomende, nieuwe reductiemaatregelen zijn ingepland, is er momenteel geen nood aan een wijziging van de bijzondere voorwaarden.

Bijlage 1: te evalueren bijzondere voorwaarden door de werkgroep

Nr. 26. Binnen **de 2 jaar** na vergunningverlening dient **een uitgebreide studie** door een erkend deskundige lucht te worden opgemaakt waarbij aan de hand van een uitgebreid meetnet op de site wordt uitgezocht **welke bronnen nog significante arseenemissies veroorzaken**. Hierbij dient ook **een saneringsplan te worden opgesteld** en uitgevoerd voor de gevonden bronnen. In het bijzonder zal gemeten worden rond LEW, hoogoven/convertor, smelter. De studie wordt in 6-voud bezorgd aan de vergunningverlenende overheid, die ze overmaakt ter evaluatie aan Afdeling Milieuvergunning (AMV), Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Afdeling Toezicht Volksgezondheid (TOVO), Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid (ALHRMG) en ter info aan afdeling Milieu-Inspectie (AMI).

Nr. 27. Binnen **1 jaar** na vergunningverlening wordt **een studie** opgemaakt naar de ventilatieverliezen van **de loodraffinaderij** m.i.v. de rol die open/gesloten poorten daarin spelen. Deze studie wordt uitgevoerd door een deskundige in CFD-modellering van de R&D-afdeling van Umicore. De studie wordt in 6-voud aan de vergunningverlenende overheid bezorgd, die ze ter evaluatie overmaakt aan AMV, VMM, TOVO, ALHRMG en ter informatie aan de AMI.

Nr. 28. Binnen **2 jaar** na vergunningverlening wordt een studie opgemaakt door een erkend deskundige naar het effect van relevante schouwen op de immissies. Er wordt onderzocht **welk effect de installatie van hogere schouwen** kan hebben en wat de ideale hoogte van de schouwen zou zijn om de impact te minimaliseren. Er dient ook onderzocht wat de technische en economische haalbaarheid is om de schouwen te verhogen. De studie wordt in 6-voud bezorgd aan de vergunningverlenende overheid, die ze overmaakt ter evaluatie aan AMV, VMM, TOVO, ALHRMG en ter informatie aan de AMI.

Nr. 29. De exploitant dient **jaarlijks** een nota in 6-voud te bezorgen aan de vergunningverlenende overheid waarin wordt opgelijst welke maatregelen concreet zijn uitgevoerd om de emissies en immissies te beperken en welke reductie zij teweegbrengen, indien kwantificeerbaar. De deputatie legt deze nota ter evaluatie voor aan AMV, ToVo, VMM en ALHRMG en ter informatie aan AMI. In deze nota dient een erkend deskundige lucht, volgens de methode gebruikt in het MER, aan te tonen dat de getroffen maatregelen ervoor zorgen dat **de totale emissiejaarvracht (zoals bepaald in het MER) en de immissiebijdragen voor stof, lood, cadmium en arseen niet hoger zijn dan het gemiddelde van de jaren 2010, 2011 en 2012 en waarbij de immissiebijdragen voor arseen op PM10-stof en voor looddepositie dalen, met het behalen van de van toepassing zijnde immissiestreefwaarden als doelstelling**. Indien blijkt dat dit resultaat niet gehaald wordt, dient deze nota uitgebreid te worden met **een plan van maatregelen** die ervoor moeten zorgen dat de bovenvermelde verplichting volledig nageleefd wordt. Een soortgelijke voorwaarde was reeds van toepassing vanaf 2009.